

Hipofosfatazya nedir?

Hipofosfatazya, rahimdeki bebeği etkileyebilecek nadir bir anomalidir. İskelet displazileri grubunda yer alan hipofosfatazya, gelişmekte olan bebeğin kemiklerini etkilemektedir. Bu özel durumda kemikler mineral yoğunluklarından yoksundur (hipomineralize), bu nedenle yumuşak, ince ve eđri hale gelirler. Bebeğin vucudundaki hemen hemen tım kemikler etkilenmektedir: kafatası, omurlar, kaburgalar ve uzuvların uzun kemikleri. Klavikuların (kõprucık kemikleri) ise etkilenmediği gösterilmiştir.

Hipofosfatazya nasıl oluşur?

Hipofosfatazya nadir görũlen bir durumdur ve yaklaşık 100.000 bebekten 1'inde görũlũr. Genetik bir anormallikten (hatalı gen) kaynaklanır. Bu, hũcrelerdeki DNA mesajında bir hata olduğu anlamına gelir. DNA'nın her mesajına gen denir. Her birimiz genlerimizi ebeveynlerimizden miras alırız. Bunlar vucudumuza görũnũmũmũzũ, sağlığımızı ve davranışlarımızı etkileyen talimatlar sağlar. Genel olarak, her insanda her genin iki kopyası vardır. Bir kopya anneden, diğerı babadan miras alınır. Hipofosfatazi, ALPL olarak bilinen genin her iki kopyasındaki bir hatadan (mutasyon olarak adlandırılır) kaynaklanır. Bu gen, bebeğin vucudundaki kemikleri mineralize eden alkalın fosfataz (ALP) adı verilen bir enzimin sentezinden sorumludur. Bu, her iki ebeveynin de genin hatalı bir kopyasının taşıyıcısı olduğu ve hişbir semptom göstermediği anlamına gelir. Bir gebelik meydana geldiğinde, bebeğin her iki hatalı geni de miras alma ve hastalığa yakalanma olasılığı dõrtte birdir.

Daha fazla test yaptırılmalı mıyım?

Hipofosfatazya, bebekten alınan DNA'nın test edilmesiyle doğumdan önce teşhis edilebilir. Bu, hamileliğin 15. haftasından sonra amniyosentez adı verilen invaziv bir prosedũrle (veya hamileliğin 11. ve 14. haftaları arasında koryon villus örnekleme - CVS) elde edilebilir. Bu yöntemler uygulanarak, DNA'yı incelemek için bebeğin etrafındaki amniyotik sıvıdan veya plasentadan hũcreler toplanır. Bu yöntemler, daha önce etkilenen bebek gibi yüksek riskli gebelikler için kullanılır. Bu test için uygun olmak için, ALPL genindeki mutasyonun bilinmesi gerekir. Bu, ebeveynlerde genetik test (kan testi) yapılması gerektiği anlamına gelir.

Gebelik sırasında takip edilmesi gerekenler nedir?

Hipofosfatazi, gebelikte ultrasonla da şüphelenilebilir. Ancak, diğer iskelet displazileri benzer sonografik özelliklere sahip olabilir. Bu nedenle, tanı doğumdan sonra DNA incelemesi veya/veya radyografik değerlendirme ile doğrulanmalıdır. Bazı hastalarda ayrıca bebeğin etrafında ekstra amniyotik sıvı birikebilir. Bu duruma polihidramnion denir. Rahmi çok fazla gerebilir ve beklenen tarihten önce erken doğuma neden olabilir. Bebeğin doğumdan önce gebelik sırasında ölmesi de olasıdır.

Doğduktan sonra bebeğim için ne anlama geliyor?

Ne yazık ki, hipofosfatazalı bebekler genellikle akciğerlerin zayıf gelişimi ve solunum yetmezliği nedeniyle hamilelik sırasında veya doğumdan kısa bir süre sonra ölürlür. Diğer ölüm nedenleri nöbetler ve kandaki düşük fosfat seviyesidir. Daha fazla hayatta kalan bebekler için solunum desteği, fizyoterapi ve cerrahi gibi uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından yoğun desteğe ihtiyaç duyulacaktır.

Şu anda doğum öncesi tedavi yoktur ve gebeliğin sonlandırılması bir seçenektir. Gebelik devam ederse, takip ve obstetrik bakım her zamanki gibi olmalıdır. Doğum, üçüncü basamak bir doğum merkezinde yapılmalıdır. Hafif formlar için, etkilenen enzimin replasman tedavisi umut verici bir tedavi gibi görünmektedir.

Tekrarlayacak mı?

Vakaların çoğunda altta yatan neden çekinik hatalı bir gendir, bu nedenle %25 tekrarlama riski vardır. Bu, aynı amniyosentez prosedürüyle bir sonraki gebelikte erken tespit edilebilir.

Başka hangi soruları sormalıyım?

- Ciddi bir hipofosfatazya olgusu gibi mi görünüyor?
- Etkilenmiş uzun kemikler dışında ek bulgu var mı?
- Tanıdan emin olmanın bir yolu var mı?
- Gebelik sırasında yapılabilecek bir tedavi var mı?
- Doğumumu nerede ve ne zaman gerçekleştirmeliyim?
- Bebeğim doğumdan sonra nasıl bir bakım alacak?
- Genetik uzmanıyla görüşebilir miyim?
- Doğum sonrası bebeğimin bakımıyla ilgilenecek doktor ekibiyle tanışabilir miyim?
- Daha fazla test yaptırmalı mıyım?
- Ek başka anomaliler var mı?

Güncelleme Mayıs 2022